

A photograph of two women. The woman on the left is wearing a red top, a yellow knitted scarf, a blue measuring tape around her neck, a large red nose, and a light green hat with a red flower. The woman on the right is an older woman with white hair and glasses, wearing a white shirt. They are both smiling and looking at each other. In the background, a wheelchair is visible. In the foreground, there is a yellow table with red and blue circular objects.

Dement en toch contact

Symposium

14 oktober 2011

Baexheimerhof

Kerkplein 1A - 6095 BD Baexem

Dement en toch contact

Symposium over communicatie met dementerenden

Alzheimer Nederland afdeling Midden-Limburg, KBO Midden-Limburg en het samenwerkingsverband “Hulp bij Dementie” organiseren het symposium “**Dement en toch contact**”.

Het symposium is breed toegankelijk voor alle belangstellenden.

Wanneer de diagnose goed en wel gesteld is, verandert er veel bij de patiënt, die de aandoening heeft en de omgeving, die er mee moet omgaan. Niet alleen is er behoefte aan informatie, maar ook het leven zelf verandert. Ofschoon de oudere met dementie dezelfde is als daags vóór de diagnose gaan de mensen anders met hem of haar om. Ze praten en doen anders en vaak ook meer dan nodig. Zoveel is er immers niet veranderd. Als dementerende hoor je er niet meer echt bij. Je bent lid van die groep dementerenden. Maar ook als dementie al ver gevorderd is en een gesprek je niet meer vlot afgaat, heb je betekenis voor anderen.

In deze tijd van vermaatschappelijking mag ook de dementerende op waarde geschat blijven. En dat doe je door, rekening houdend met de handicap, contact met elkaar te houden. De moeite waard om er in dit symposium een dag bij stil te staan.

In een gevarieerd programma is er naast informatie veel mogelijkheid om zelf een en ander te ondervinden en ervaring op te doen.

De dag staat onder voorzitterschap van Marc Breugelmans, directeur en communicatieadviseur bij Arc Nederland in Herkenbosch. In het dagelijks leven is Marc actief in het Roermonds verenigingsleven.

Dit symposium wordt mede mogelijk gemaakt door:

Roomsch Catholijk Oude Armenkantoor,

Stichting Sluyterman van Loo,

Alzheimer Nederland,

Hulp bij Dementie waarin vertegenwoordigd:

- Proteion Thuis
- de Zorggroep
- Land van Horne
- RC GGZ Weert
- Riagg Zuid
- St. Jans Gasthuis
- Laurentius Ziekenhuis
- Punt Welzijn
- Vorkmeer
- Wel.Kom
- Menswel
- Proteion Welzijn
- Meditta
- VGZ (onderdeel van UVIT)

KBO regio Midden-Limburg,

Arc Nederland BV.

Programma:

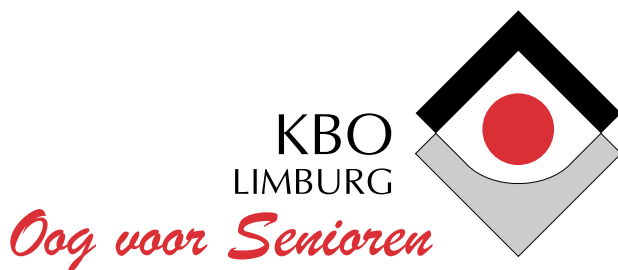
- 09.30 uur   Ontvangst met koffie en thee
- 10.00 uur   Opening door dagvoorzitter Marc Breugelmans
- 10.15 uur   Inleidende lezing: Johan van Oers,
auteur van boeken over dementie
- 11.00 uur   Korte pauze
- 11.20 uur   Presentatie film “Mam” van Adelheid Roosen.
Discussie met Titus Muizelaar, schoonzoon van Mam o.l.v.
de dagvoorzitter
- 12.45 uur   Lunchpauze
- 13.45 uur   1e ronde workshops
- 14.45 uur   2e ronde workshops
- 15.50 uur   Even terugkijken op de dag o.l.v. de dagvoorzitter.
- 16.15 uur   Borrel/drankje

Lezing en presentatie:

Inleidende lezing: Dement en toch contact

Johan van Oers (1952), Publicist en medewerker Woonzorgcentrum “de Bijster” in Essen (B)

Sinds 1980 is van Oers betrokken bij de zorg voor mensen met dementie. Hij gaf vorm aan de zorg van het verpleeghuis, richtte het eerste dementie-café van Vlaanderen op in Antwerpen, doceert over dementie aan de Karel de Grote Hogeschool in diezelfde stad en dicht en schrijft over wat in dementerenden lijkt om te gaan. Sinds zijn moeder dement werd is hij ook ervaringsdeskundig. Verteller van Oers leidt ons binnen in de belevingswereld van de dementerende, waarin voortdurende communicatie centraal staat. In de lezing brengt hij het verband aan tussen de gebeurtenissen en fases van dementie, die in de presentaties en workshops verder worden uitgediept. En dat dit ook poëtisch kan zijn gaat hij bewijzen.

Presentatie:

Film “Mam”

*van Adelheid Roosen en gesprek hierover.
Titus Muizelaar, acteur en regisseur.*

*Nu mijn moeder de ziekte van Alzheimer heeft,
zie ik haar niet verdwijnen, ik zie haar tevoorschijn komen.
Ik ervaar haar als Alice in Wonderland:
ze valt door de tijd heen.
Ik val haar achterna,
ontdek waar zij is,
wat zij beleeft, doet en zegt.
Mijn moeder is verhuisd zonder koffer,
ik reis als haar bagage mee.
Dat vind ik het poëtische aan deze situatie.
Dat heb ik geprobeerd vast te leggen in deze film.
Adelheid Roosen*

“Een film, waar de liefde vanaf spat; de tederheid, waarmee Mam omhuld wordt. De tederheid van de nieuwe ontmoeting. Altijd, want zij is echt, zichzelf, authentiek”. (uit de recensie van Nazmiye Oral, de Volkskrant)
“De rustig registrerende camera intensiveert de emoties binnen de scènes. Roosen gebruikt hem om in de wereld van haar zieke moeder te treden. Het is een beeldende, tedere en humoristische poging om deze bedrieglijke ziekte te begrijpen”. (Griekenland: Paulus Th Kagiou)

Een film over de vraag hoe je contact houdt met je moeder als zij de taal niet meer meester is. Titus Muizelaar, schoonzoon van Mam, neemt deel aan de documentaire film. Hij is deze dag aanwezig en gaat graag in op al uw vragen en opmerkingen. Dit gesprek staat onder leiding van de dagvoorzitter.

Workshops:

U kunt uw keuze maken uit de volgende workshops. De wijze van aanmelding vindt U op de achterkant van deze brochure. U kunt zich aanmelden voor twee workshops en een reservekeuze voor een workshop, dit in verband met een mogelijke overtekening van een workshop van uw voorkeur.

Workshop 1:

MiMakkus: Samen de draad kwijt raken

Manita van Bergen, Mimakker bij Orbis en werkzaam in zorgcentrum de Eghte

Een Mimakker is er op uit contact te maken met bewoners met ernstige dementie. Zij herkent impulsen en geeft hier een speelse en humorvolle reactie op. Dat is geen act, die vooraf wordt ingestudeerd, want een MiMakker stelt zich vooraf geen doelen. Het gaat om samen dingen beleven en ontdekken, samen de draad kwijt raken. Samen een eigen taal hebben: vaak non-verbaal. De figuur van de clown biedt herkenning en houvast. Ook bij bewoners in de bedreigde en verdwaalde fase van dementie is contact maken mogelijk. Zij geven nog veel impulsen, waarop de MiMakker kan inspelen.

Ervaar, dat dit bij u ook lukt!

Workshop 2:

“Geen kunst aan” bij dementie

Moniek Bijlmakers, activiteitenbegeleidser Verpleeghuis Hornerheide en Mariëtte Moors, vrijwilligster.

Met de juiste begeleiding komen onvermoede talenten bij mensen met dementie bovendrijven: velen ontdekken de mogelijkheden van zich creatief uiten. Terwijl de taal soms zelfs is weggefallen is dit voor de medemens met dementie een manier van communiceren. Niet alleen het werk, maar ook het eraan werken geeft gelegenheid tot contact. En dat er mooie dingen gemaakt worden daarvan getuigen de aquarellen en schilderijen die u getoond worden. Als je goed kijkt, zie je van alles: de stemming van die dag, stress, vrolijkheid, verwarring, ontwikkeling. Wonderlijk, al die manieren van communiceren!

Wat vindt U? Het penseel is aan U.

Workshop 3:

Beweeg je geheugen fit!

Miep Biermans, fysiotherapeut bij de Zorggroep.

Bewegen móét! En zeker om vergeetachtigheid vóór te blijven. Miep Biermans baseert zich op het gegeven, dat beweging het geheugen activeert. Bewegen in een groep staat borg voor spontane communicatie. Door samen te bewegen blijken reserves nutteloze vooroordelen. Miep laat u graag ervaren wat zij er mee bedoelt, want “doen” zegt vaak meer dan woorden. Leven is bewegen; contact maken is in beweging komen! Gympies niet nodig, maar laat de hoge hakken maar thuis.

De gezelligste en zeker actiefste workshop van dit symposium.

Workshop 4:

“Er was eens... Verhalen uit het levensboek”

Silvia Vrinzen, activiteitenbegeleidster woonzorgcentrum Sterrebosch

Dementie keert de ontwikkeling om, zou je kunnen zeggen. Het heden vervaagt en “vroeger” kan beter bereikt worden. In de workshop word je alert gemaakt op de mogelijkheid om mensen met dementieproblematiek te kunnen laten vertellen. Het mes snijdt aan twee kanten: tijdens de samenstelling van het levensboek is de dementerende vaak samen met de familie stevig verhalen uit het verleden aan het opdiepen. Die worden beschreven en creatief gedocumenteerd met onder andere foto's. En steeds opnieuw is het boek een aanleiding tot verder praten.

Wat is uw verhaal?

Workshop 5:

Geen probleem... als je maar communiceert

Kees Spapens, psycholoog bij Riagg-Zuid

Gedragsproblemen als agressie, achterdocht, apathie en onrust zijn bij dementerenden vaak af te leiden uit wat er in hun omgeving gebeurt. Maar ook hoe de mens in elkaar zit. Of misschien uit iets banaals als een onvervulde behoefte. Bij de advisering rondom gedragsproblemen put Spapens uit meer dan 25 jaar ervaring, maar ook uit persoonlijke omgang met zijn dementerende vader. Hij probeert psychotherapeutische principes toe te passen bij de gedragsbeïnvloeding. Niet alleen voor de verwarde dementerende, maar zeker ook voor de (mantel)zorgverlener is herstel van “rust in de tent” weldadig.

Misschien ook toepasbaar in je eigen relatie?

Workshop 6:

Speed daten over dementie

Trajectbegeleiders van Hulp bij Dementie.

Enkele van de 10 dames van Hulp bij Dementie staan klaar om u individueel informatie te verschaffen over de hulpmogelijkheden bij dementie. Zij kennen de regio op hun duimpje en hebben allemaal al jaren met dementerenden gewerkt. Zij hebben weet van wie het onderzoek doet, wanneer thuiszorg is in te schakelen, hoe het zit met indicaties, wat voor dagbehandeling passend zou zijn en wanneer je gewoon even niks moet doen. Zij weten wie zij kunnen inschakelen in crisissituaties en of een opname een optie is. Normaal gesproken blijven zij graag uw vraagbaak en begeleiden zij het hele zorgtraject, maar vandaag zijn zij vrijblijvend beschikbaar. Gewoon even bij ze langsgaan. Ook zonder inschrijving bent u welkom. Lekker onbescheiden meeluisteren mag misschien ook wel. Zijn wij niet min of meer lotgenoten van elkaar?

Dementie... vrijwilligers gezocht

Hulp bij dementie in Midden-Limburg heeft zich tot doel gesteld de zorg en de dienstverlening aan mensen met dementie en hun mantelzorgers te verbeteren middels de inzet van gespecialiseerde vrijwilligers. Elke dementievrijwilliger volgt vóór aanvang van de werkzaamheden vier dagdelen scholing waarin kennis wordt gemaakt met verschillende vormen van dementie. Er wordt ingegaan op wat er in de hersenen gebeurt en hoe je omgaat met mensen die lijden aan dementie. Ook wordt er aandacht besteed aan de rol van mantelzorgers en de invloed die dementie op hun leven kan hebben.

De dementievrijwilliger komt bij de dementerende thuis en biedt ondersteuning, dient als “praatpaal” voor de mantelzorger, kan tijdelijk zorgtaken overnemen (aanwezigheidshulp) en kan adviseren over de dingen van de dag. Zo kan de dementievrijwilliger bijvoorbeeld ook signaleren dat er meer zorg nodig is.

Dementievrijwilliger worden

De vraag naar dementievrijwilligers neemt steeds meer toe. Daarom is het belangrijk om continu vrijwilligers te werven en te scholen.

Heeft u interesse of wilt u meer informatie?

Neem dan contact op met Hulp bij Dementie Midden-Limburg, per telefoon 088-6104141 of per e-mail contact@hulpbijdementie.nl

Wij waarderen uw hulp enorm.

Dit is een initiatief in samenwerking met de Zorgondersteuner Noord- en Midden-Limburg en de verschillende welzijnsorganisaties uit Midden-Limburg; Proteion Welzijn, Punt Welzijn en Menswel.

Aanmelding

U kunt zich aanmelden door de aanmeldingsstrook op te sturen naar:

Hulp Bij dementie, ECI 8, 6041 MA Roermond

of per e-mail. (contact@hulpbijdementie.nl)

Vermeldt u dan wel alle gegevens die voorkomen op de aanmeldingsstrook.

Uw bijdrage in de kosten van het symposium bedraagt inclusief lunch en koffie/thee € 15,00.

Graag vóór 10 oktober overmaken op: rekening 174158548 van Alzheimer Nederland afd. Midden-Limburg Roermond onder vermelding van “symposium” en alle namen voor wie betaald wordt. Na betaling is uw inschrijving definitief.

Wilt u bij aanmelding twee workshops aangeven, die u wilt volgen en een reservekeuze? Op de dag, 14 oktober, wordt u medegedeeld bij welke workshops u bent ingedeeld.

Naam ..... (m/v)

Adres .....

Postcode ..... Woonplaats .....

Telefoon .....

Mijn volgorde van voorkeur van workshops:

1: nr. .... titel .....

2: nr. .... titel .....

3: nr. .... (reservekeuze) titel .....